Z. K.
ur. 1923; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, okupacja niemiecka, działalność konspiracyjna, Armia Krajowa, szyfrowanie, akcja Burza

Depesza o akcji „Burza”

A jeszcze inny był właśnie ten [szyfr] do Londynu, który przyszedł raz chyba tylko, to znaczy ja miałam raz okazję i pewnie nie było więcej. Tak było postanowione, [„Ścibor”, kpt Antoni Wieczorek] przyniósł to i nosił ze sobą codziennie. Parę dni to żeśmy czytali. To było kilka stron maszynopisu, taka była bibułka jedwabna, japońska, ona była bardzo mocna i cieniuśka. To jak się złożyło, to można było pod pierścionek schować nawet, pod zegarek. [To dotyczyło] Akcji „Burza”. Tylko jeden taki [szyfr] był chyba. To było na przełomie [19]43 i 44, może był grudzień, może to był styczeń. To był okres zimowy.

Tego było dużo materiału. Tam były instrukcje w dół do poszczególnych [oddziałów?], co przekazać, co przeprowadzić. Ja nie chciałam nawet [tego] pamiętać. Przychodził do mnie zawsze z tym, miał ze sobą „Ścibor”[bibułkę] parę dni dosłownie. Nie wiem gdzie to przenosił, ale to było łatwe do schowania. Nie zostawiał mi, tylko umawialiśmy się na następny dzień, na następny… To było u mnie, tam na Starym Mieście, [na Archidiakońskiej] 6, mieszkania 3. Tam potem PKZ-ety biuro miały po wojnie. [Pisałam] ręcznie. Skąd maszynę? Ja nie miałam maszyny.

[Szyfr] to zwykle to było łączone w grupy trzycyfrowe. Było tego kilka kartek. Ja odczytywałam, a on pisał litera po literze. I tak. Taki 10 na 10, dajmy na to. Raz, dwa, trzy, cztery, pięć… A, B, C i tak dalej, a tutaj 1, 2, 3, 4, 5, 6… 10 powiedzmy. I tutaj tak samo 1, 2, 3, 4, 5, 6. I tutaj jest A, po kolei C, D, F… I tak: biorę pierwszą grupę trzycyfrową 138 na przykład. Następna jest 452, 743, no i tak dalej. Więc tak: 13: 1 i 3 –wypada mi K, powiedzmy. To mówię: K. Potem 84 teraz, no to znowu 8, 4 – Z. Potem 52 i tak dalej i tak dalej, aż się składa. Czasami były pomyłki, bo to drogą radiową chyba [było nadawane], no to jak mała w jakimś słowie, to łatwo było wpaść, co to jest, gorzej jak na przykład daty.

Data i miejsce nagrania	2012-08-03
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"